

Lehtimäen opiston Joulumasta 2018

*Kun pieni tonttu matkaan lähti,
taivaalla tietään valaisi tähti.
Se johdatti lumisen metsän taikaan,
aidon Joulun unelmaan ja aikaan.*

Nro 121

TÄSSÄ LEHDESSÄ

Päätoimittajan terveiset	3
Ulkoisin ja sisäisin uudistuksin kohti tulevaa	4
TEOlaiset työn touhussa	6
Joulupuodin avajaiset	7
Työtä päin—Jarnon kuulumisia	8
Tuiketta arkeen	9
Selkomessu Lehtimäen kirkossa	10
Operaatio Joulun lapsi	11
Lehtimäen toimintakeskuksen vierailupäivät opistolla	12
Kansainväliset vapaaehtoistyöntekijät	14
Tallin taikaa ja ratsastamisen riemua	15
Uutta putkea ja vähän muutakin	16
Mitä tänään syötäisiin?	19
Sillä siisti!	20
Kenet kutsut paikalle, jos ...	21
Yleisurheilukisat opiston tyylillä	22
Aarrekartta	25
Jäämaa	26
Joulutarinoita	27
Opiskelua Lehtimäen opistolla	29
Ti-Ti Nalle 30 vuotta!	30
Kasvien ihmeellinen maailma	31
Nyt kieli keskellä suuta ...	33
Parasta just nyt	34

PÄÄTOIMITTAJAN TERVEISET

Edellisten vuosien tapaan Lehtimäen opistolla sattuu ja tapahtuu monenlaista. Tässä Nasta -lehdessä, joka muuten on jo 121, kerrotaan näistä syksyn tapahtumista. Tällä kertaa Joulunastaa 2018 kokosivat pääasias-
sa aikuisopiskelijat ryhmänohjaajiensa kanssa. Aikuisopiskelijoiden kanssa pohdittiin aiheita ja asioita, joita syksyn mittaan on tehty tai mistä ei hetkeen olla kirjoitettu lehteen. Aikuisopiskelijat eivät suinkaan kirjoitaneet kaikkia juttuja itse. Sen verran juoni ryhmä on kyseessä, että he delegoivat aiheita jokaiselle opiston ryhmälle ja muutamalle henkilökuntaan kuuluvallekin.

Rehtorin terveiset liittyvät opistolla tapahtuviin ja valtakunnallisiin, opistoonkin vaikuttaviin, uudistuksiin. Rehtori kirjoittaa mm. saamastamme pysyvästä rahoitusratkaisusta, SOTE:n mahdollisista vaikutuksista sekä opistolla ”jylläävistä” remonteista. Rehtori mainitsee myös opiston sisäisen sytykkeen – seuraavalla au-
keamalla selviää, mitä se voisi olla.

Jarno työllistyi hankkeen kautta opistolle ja saammekin lukea hänen kuulumisistaan Jarnon itsensä kirjoittamana. Uusi opintolinja Työelämäopintolinja TEO ”polkaistiin” käyntiin elokuussa. Linjan ohjaaja Arja Tikkanen kertoo työelämäopintolinjalaisten avustamina mitä kaikkea syksyn aikana on tehtykään ja eritoten missä.

Ratsastus on monen opiskelijan rakas harrastus. Tallin toimintaa ja ratsastusta kuvaa Salorannan Jutta aikuisopiskelija-Sirpan kanssa. Tässä lehdessä on juttu myös Lehtimäen toimintakeskuksen väen vierailuista opistolla. Lisäksi voit lukea aikuisopiskelijoiden projektityöstä ja muiden ryhmien tuottamia juttuja. Remontit kuuluvat edelleen opiston arkeen, joten niistäkin on luvassa pieni katsaus. Pari henkilökunnan haastatteleuakin lehdestä löytyy. Opiston yleisurheilukilpailuista, selkomessusta, Tuike-iltapäivistä ja kansainvälisistä vapaaehtoistyöntekijöistä löytyy myös mielenkiintoista luettavaa.

Joulujuhlaa pääsemme viettämään jo 14.12.2018. Mielenkiinnolla odotamme, millainen joulunäytelmä meille tarjoillaan. Näytelmä tallennetaan opiston YouTube-kanavalle, josta sitä voi katsoa useammankin kerran.

Ai niin – meinasin unohtaa opiston logon. Se on nyt päivitetty vanhaa kunnioittaen.

Tämän lehden takakannessa on lisää logon historiasta ja kehityksestä.

Kiitos kaikille Nasta -lehden tekemiseen osallistuneille ja lukuiloa lukijoille!

Joulunaikaa rauhaisaa, uutta vuotta turvaisaa!

Virpi Lahti, apulaisrehtori

ULKOISIN JA SISÄISIN UUDISTUKSIN KOHTI TULEVAA

Lehtimäen opisto sai opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta pysyvän rahoitusratkaisun, joka tuli voimaan vuoden 2018 alusta. Rahoituksen uudistus turvaa vaikeasti vammaisille henkilöille tasavertaisen mahdollisuuden osallistua vapaan sivistystyön opintoihin. On hieno asia, että tältä osin olemme saaneet elää todeksi jo vuoden verran opiston pitkäaikaista unelmaa! Voidaan siis sanoa, että yksi osa opiston rahoituksesta on varmentunut.

Tulossa oleva SOTE -uudistus koskettaa erityisesti henkilökohtaisen avustajakulujen osalta opistomme opiskelijoita. Samaan aikaan uudistuksen kanssa on tarkoitus tulla voimaan uudistettu vammaispalvelulaki, jossa on tällä hetkellä hyvin huomioitu erityiskansanopiston opiskelijat. Näyttää vahvasti siltä, että valtio eri lainsäädäntöuudistuksin haluaa turvata elinikäisen oppimisen mahdollisuuden ihan kaikille, eikä se saa pysähtyä siihen, että erityistä tukea tarvitseva opiskelija saa kielteiset henkilökohtaisen avun päätökset.

Ulkoisten uudistusten osalta opistolla on tämän vuoden aikana alkanut asuntola 1. peruskorjaus ja keittiöremontti. Alatalon testamenttilahjoituksella saadun talon pihapiiriin on valmistumassa saunallinen piharakennus. Remonttimiehet alkavat olla päivittäinen tuttu näky opiston käytävillä. Opiskelijat ja henkilökunta on kestänyt hyvin "vasaran pauketta", kun tiedetään peruskorjausten tarpeellisuus.

Elämme ajassa, joka on kovin kiireistä ja alati muutoksessa. On kuitenkin syytä muistaa, että uudis-

tukset ja muutokset tarvitsevat syntyäkseen hiljais- ta aikaa. Pysähtymistä sen äärelle, mitä menneiltä vuosikymmeniltä on opittu, mitä kannattaa säilyttää ja mitä ei? Annetaan siis välillä aikaa menneisyyden muistelemiseen ja sille hiljaiselle tiedolle, jota opistolla on pitkäaikaisten työntekijöiden ansiosta kertynyt. Opiston henkilökunnalla on tarinoita muistissa opistoelämästä ja niitä meidän uusimpien työntekijöiden on ihan mieluista kuunnella. Tarinat ja muistot ovat osa opistoa.

Opiston opiskelijoiden hyvää ajatellen on henkilökunta monta kertaa taipunut monelle mutkalle. Konsteja on ollut moneksi ja ilman hersyvää huumoria tuskin olisi selvitty. Kipeitä ja synkkiä hetkiä on ollut, mutta aina on yhteisön tuki kantanut eteenpäin. Turhaan ei ole opiston logossa kannattelevat kädet. Niitä on tarvittu monta kertaa. Opiston henkilökunta on joutanut ja etsinyt aina opiston parasta. Moni on omalla vapaa-ajallaan kantanut kortensa kekoon opiston hyväksi. Naistoimikunta toimi uutterasti vuosikymmenet. Voisikohan vastaava toiminta olla mahdollista jatkossa?

Selvitäkseen tulevaisuudessa opisto tarvitsee myös sisäistä sytykettä. Se on jotain vastaavaa, mitä nais-toimikunnan työ aikoinaan oli. Omasta ajasta antaminen – ei pakosta, vaan siksi, kun sydän sanoo. Toiveissa on siis saada mahdollisimman moni syttymään opiston asialle. Tämä sen vuoksi, mitä opiston historia on opettanut. Kannattelevia käsiä tarvitaan, eikä niitä koskaan ole liikaa – sen suhteen ajat eivät ole muuttuneet.

Rauhaa joulun odotusta ja Hyvää Uutta Vuotta 2019

Kiitos työmme tukemisesta!

Eija Saarimaa, rehtori

Näin lämpöisiltä opiston päärakennuksen vapaa-ajantilat näyttivät ulospäin kylmänä marraskuun sunnuntai-iltapäivänä. Talon sisältä löytyi opiston aikuisopiskelijoita käsitöiden parista. Valmisteilla oli villainen päiväpeitto.

TEOLAISET TYÖN TOUHUSSA

Työelämäopintolinja eli TEO alkoi elokuussa. Opiskelijat ovat käyneet työharjoittelussa eri yrityksissä sekä tehneet työtehtäviä myös opistolla. Työharjoittelupaikkoja on ollut mm. Kohiwood Oy ja EJ-tarhat Oy Soinissa sekä Järvisseudun ammatti-instituutin puutarha Alajärvellä ja S-market Lehtimäki. Työtehtäviin on kuulunut puiden niputtamista, kukkaruukkujen lajittelua, tyrnimarjojen poimintaa sekä erilaisia puutarhatöitä ja kaupassa hyllyttämistä. Olemme päässeet myös tutustumaan Järvisseudun ammatti-instituutin (Jamin) opetusmaatilaan ja hoitamaan eläimiä. Puutarhurit Mervi Ukonmäki ja Hannele Yli-Mannila Jamilta toteavat, että TEO-linjan opiskelijat tuovat heidän työpäiviinsä iloa ja väriä. Opiskelijoiden positiivinen elämänsäsenne tarttuu ja saa myös heidät hyvälle mielelle. Myös Jamin talonmiehet ovat kehuneet opiskelijoita tehokkaaksi porukaksi!

Opistolla opiskelijat ovat mm. kuljettaneet pesuaineita, hanskoja ja pesulappuja sekä siistineet ympäristöä. He ovat myös avustaneet siivoojia ja talonmiehiä, sekä Asvassa asuvia seteliopiskelijoita asumisvalmennuksessa.

Opiskelijat pohtivat työelämän pelisääntöjä ja laativat myös omia: Ei saa soitella puhelimella (työtehtävien aikana). Keskitytään työhön, ei saa haa-veilla töissä. Ei saa vihata toisia työpaikalla, eikä saa haukkua tai uhkailla. Pitää pyytää anteeksi. Ei saa sammuttaa valoja, eikä leikkiä työpaikalla. Toiseen ei saa koskea ilman lupaa. Peukku pystyyn, ei alas-päin! Ei saa puhua pahaa selän takana, eikä pus-sailla työaikana.

Samuelin mielestä kaikkien mukavinta työtä on ollut ruukkujen lajittelu, sekä toisten ihmisten autta-minen. Jenna on pitänyt eniten Jamin puutarhalla tapahtuneesta lintujen talviruokintapaikkojen kuntoon laitosta, Antti puolestaan tavaroiden kuljetta-misesta sekä siivoamisesta. Myös koulun autolla työpaikoille siirtyminen on ollut kaikkien mielestä mukavaa, välillä on jännitystäkin ollut ilmassa uu-den edessä. Mikään työtehtävä ei ole opiskelijoiden mielestä tuntunut vastenmieliseltä ja kaikille on tuntunut löytyvän se juttu, jossa pääsee loistamaan. Työpaikoille lähdetessä olemme kiinnittäneet huomiota oikeanlaisen varustukseen, ajoissa olemi-seen sekä siihen, kuinka työpaikoilla käyttäydytään.

JOULUPUODIN AVAJAISET

Marraskuussa avasimme opiston uimahallin yhteyteen Joulupuodin. Siellä TEO-ryhmäläiset ja muutkin opiskelijat pääsivät harjoitteluun aitoja asiakaspalvelutilanteita toimitessaan vuorollaan myyjinä ohjaajan avustuksella. Tuotteet Joulupuotiin on valmistettu opistolla. Ahkerasti opiskelijat ovat Ellun pajassa valmistaneet monenmoisia jouluisia tuotteita myytäväksi, mm. tonttuja, sisustustauluja, kransseja ja sytykehiiriä sekä erilaisia saippuoita. Kaikille opiston opiskelijoille on löytynyt kädentaitojen tunnilla jokin tehtävä, jolla he ovat voineet osallistua tuotteiden tekemiseen. TEO-linja ja Joulupuoti huomioitiin myös maakunnallisesti, kun maakuntalehti toimittaja Sails Collander kävi haastattelemassa opiskelijoita asian tiimoilta ja juttu julkaistiin Ilkassa 19.11.2018.

Myös Järviseuutu -lehdessä meistä oli juttua 21.11.2018.

Arja Tikkanen

TYÖTÄ PÄIN – JARNON KUULUMISIA

Lehtimäen opisto sai STEA:n Paikka auki II – osatyökykyisten ja nuorten työllistymisen avustushjelmasta hankeavustusta työntekijän palkkaamiseen. Paikka auki II -avustushjelman tarkoituksena on edistää vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä tarjoamalla työpaikkoja sosiaali- ja terveysalan järjestöissä. Tavoitteena on tarjota mahdollisimman monelle vaikeasti työllistyvälle henkilölle määräaikainen työsuhde sekä edistää vaikeasti työllistyvien henkilöiden työelämävalmiuksia ja jatkotyöllistymismahdollisuuksia. Ohjelmassa on kaksi kohderyhmää: työelämän ulkopuolella olevat alle 30-vuotiaat nuoret aikuiset ja osatyökykyiset. Osatyökykyisyyttä on monenlaista – osatyökykyisiä voivat olla esimerkiksi vammaiset, pitkäaikaissairaat, vakavasta sairaudesta toipuvat tai elämänkriisin kokeneet. Osatyökykyisiä voivat olla myös pitkäaikaistyöttömät, joiden työ- ja toimintakyky on alentunut vamman, sairauden tai sosiaalisten syiden takia. V/L

Minä, Jarno Läpinen olin jo pikku poikana joskus -80 luvulla täällä Lehtimäen opistolla ensimmäisen kerran kesäleirillä. Silloin täällä oli vain vanha päärakennus ja Maneesi jotka olivat erillään. Vuosien varrella on rakennettu paljon lisää opetus tiloja ym. tiloja kuten myöskin asumisvalmennusyksiköitä majoitustiloiksi ja tiloja on yhdistetty helpottamaan arjen kulkua.

Muistan hetken tuolloin -80 luvulta kun olin päärakennuksen ulko-ovien luona ja katselin pihamaalle ja opiston käytävää. Silloin muistan haaveilleeni, että täällä olisi kiva olla joskus töissä.

Nyt minulla on ollut suuri ilo olla täällä vuoden ajan töissä käden-taitoluokassa tekemässä monenlaisia askarteluja.

Olen tykännyt työstäni kovasti. Työtehtäviini on kuulunut mm. 3D korttien tekoa, olen suunnitellut myös jotain sisustus juttuja esim. taulun, servetti telineen ja tehnyt monenlaisia paperimassa töitäkin ym. Opistolla on ollut mukavaa väkeä koko vuoden ajan. Työkaverit ovat olleet hienoja / kivoja ihmisiä ja mielestäni meillä on täällä opistolla ollut hyvä yhteishenki.

Jarno maalaamassa paperimassasydämiä.

TUIKETTA ARKEEN

Tänä vuonna olemme kokoontuneet yhdeksänkertaa Tuike-iltapäivään. Tuike kokoontuu torstaisin klo 15-17. Iltapäivissä on tehty monenlaista; askarreltu, laulettu, pidetty levyraatia gospelmusiikista, oltu kodalla makkaraa paistamassa, tehty ja pidetty jumalanpalvelus, keskusteltu, vietetty pikkujouluja ja pohdittu monenlaisia asioita. Lisäksi joka kerta meillä on ollut hartaus. Yhteistyössä Lehtimäen kappeliseurakunnan ja Lehtimäen toimintakeskuksen kanssa valmisteltiin ja toteutettiin myös selkomessu Lehtimäen kirkkoon marraskuun alussa.

ta, johon opiskelijat ovat voineet kotipaikkakunnillaan osallistua. Yhteisen ohjelman päätyttyä on myös mahdollisuus jäädä vielä juttelemaan kahden kesken.

Myös minä olen saanut näistä iltapäivistä valon tuikeita omaan arkeeni. Mukavat kohtaamiset, yhdessä asioiden pohtiminen ja kaikki yhdessä oleminen ovat olleet myös minulle tärkeitä. Monesti olen saanut uusia näkökulmia asioihin. Ryhmässä jokainen antaa jotain itsestään ja samalla saa jotain uutta. Opimme toisiltamme paljon elämästä, ihmisenä olemisesta ja Jumalasta.

Nyt kun joulujoulun hämmöttää, valon tuikeita tuovat adventtikynttilät. Yksi kerrallaan ne syttyvät ja tuovat lisää valoa. Jouluna juhlimme Jeesusta, joka on Maailman Valo. Suosikkijoululaulussani lauletaan:

"Yön helmaan vaipunut on jo Betlehem varjoissa alla tähtien. Ken vielä valvoo, pian ihmeen nähdä saa: Tämä yö muuttaa historiaa. Kunnia, kunnia Korkeimman!

Ylistäkää Jumalaa! Poikansa ainoan, Herran Vapahtajan, tänä yönä hän toi maailmaan." (Lasse Heikkilä).

Kiitos yhteisistä hetkistämme opistolla ja Siunattua joulua!

-Tuire-pappi-

P.s. Muistathan seurata kuulumisia Facebookista Tuire-pappi Wuorijärvi ja YouTubeista Tuire Wuorijärvi- tileiltä!

Tuikkeen nimi tuli opiskelijoilta. Ehkä siinä yhdistyivät meidän iltapäivien vetäjien, Tuiren ja Kristiinan nimet. Muistan kuitenkin jonkun sanoneen, että nämä hetket ovat valontuiketta opiston arkeen. Jokaisella ihmisellä on oikeus toteuttaa omaa uskontoaan. Tuikkeen iltapäivät ovat evankelis-luterilaisen kirkon kehitysvammaistyötä. Niissä on mukana aina usko ja rukous. Iltapäivät ovat vapaaehtoisia, niihin saa tulla jos haluaa. Mutta monet ovat kokeneet, että yhdessä on hyvä olla näissä hetkissä. Hetkissä on jotain tuttua oman kotiseurakunnan toiminnas-

SELKOMESSU LEHTIMÄEN KIRKOSSA

Opiston bändissä esiintyivät Sirpa, Matias, Henri ja Daniel.

Sunnuntaina 4.11.2018 osallistuimme kaikille tarkoitettuun selkomessuun Lehtimäen kirkossa. Nimensä mukaan selkomessu on kaikille ihmisille helposti ymmärrettävä. Messussa oli mukana opiston bändi ja osa partiolaisista. Molemmat olivat esillä omalla tavallaan. Partiolaiset keräsivät kolehdin, ja opiston bändi esitti neljä kappaletta. Sekä partiolaiset että bändi aloittivat messuun valmistautumisen hyvissä ajoin.

Kirkkokansa sai kuultavakseen hieman erilaista hengellistä musiikkia kuin yleensä, sillä melkein kaikki kappaleet oli muokattu erilaisiksi. Harjoitukset aloitettiin bändin kanssa jo elokuunloppupuolella. Kappaleiksi valikoituivat: *Kirkossa*, *Vuorilaulu*, *Me saamme kasvaa* ja *Tuulien teitä*. Kappaleet muotoutuivat harjoitustemme aikana hieman erilaisiksi alkuperäisistä versioista.

Marraskuun ensimmäisenä päivänä partiolaiset ja bändi kävivät harjoittelemassa omia osiaan Lehtimäen kirkossa. Varsinaisena messupäivänä lähdimme kirkkoon hyvissä ajoin. Messu meni kaikilta puolin hyvin ja vieraita oli mukavasti. Kun messu oli ohi, seurakuntaemännät tarjoilivat kirkossa kahvia pullan kera.

Jutun ovat laatineet Enni ja Sirpa (kuvassa)

OPERAATIO JOULUN LAPSI

Meidän partiolaisten ihanteitamme ovat muun muassa auttaminen ja hyväntekeväisyys. Me opiston partiolaiset toteutimme näitä ihanteita osallistumalla Operaatio Joulun Lapseen. Operaatio Joulun Lapsen tarkoitus on tuottaa hyvää mieltä jakamalla lahjapaketteja vähäosaisimmille lapsille köyhissä maissa, kuten esimerkiksi Romaniassa ja Moldovassa.

Me partiolaiset aloimme valmistautumaan operaatioon hyvissä ajoin. Opiston partiolaiset ovat osallistuneet operaatioon ennenkin. Rahaa partiolaiset keräsivät pakettien sisältöihin muun muassa arpajaisten avulla. Päätimme partiolaisten kanssa että tekisimme 3 pakettia. Seuraavaksi mietimme ikäryhmät, joille paketit lähetetään. Päätimme että lähettäisimme paketit 14-vuotiaalle pojalle sekä 9- ja 4-vuotiaille tytöille. Paketit sisälsivät muun muassa: jalkapallon, koulutarvikkeita, leluja, vaatteita ja hygieniatarvikkeita. Pakettien sisälle laitoimme myös hyvän joulun toivotukset kaikilta partiolaisilta. Rukoilimme pakettien puolesta että ne pääsevät perille, ja että ne toisivat lapsille hyvää joulumieltä.

Tiistaina 6.11 osa partiolaisista lähti retkeilemään Soiniin. Ennen pakettien palautusta kirjastoon, kävimme tutustumassa Soinin seurakuntataloon. Vietimme mukavan hetken päiväkerholaisten kanssa lauleskellen. Vierailun jälkeen oli mukava jatkaa matkaa Soinin kirjastoon, jonne palautimme paketit.

Opiston partiolaiset toivottavat
kaikille oikein hyvää joulua!

LEHTIMÄEN TOIMINTAKESKUKSEN

Kerran kuussa keskiviikkoisin toimintakeskuksen väki on saapunut opistolle toiminnalliseen päivään. Näitä keskiviikkoja on odotettu puolin ja toisin, sillä toiminnan ohessa on ollut mukava tutustua uusiin ihmisiin ja vaihtaa muutama sana vanhojen tuttavien kesken.

Toimintakeskuksen ja opiston yhteistyö on muotoutunut muutaman vuoden aikana omaan uomaansa. Tokelaisten vierailut on pyritty suunnittelemaan heidän tarpeidensa mukaisesti.

Yhdessä on muun muassa pohdittu raha-asioita, keskusteltu tunteista, harjoiteltu iPadin käyttöä, kuntoiltu fysioterapeuttien ohjauksessa, tehty aistiharjoituksia, paukuteltu pajalla puutöitä, musisoitu, maalattu ja pelattu oppimislelejä. Juhlapyhien läheisyydessä on tanssittu ystävänpäivätanssit tai askarrelltu vaikkapa joulukoristeita kotiin vietäväksi. Opistolla on ollut myös eri esiintyjiä, jolloin toimintakeskuksen väki on saanut kutsun esityksiin.

Lehtimäki amazing race pisti aivonystyrät tiukkaan testiin. Kuvassa Harri, Ismo ja Pasi ratkomassa tehtävää, jotta taas päästäisiin jatkamaan matkaa.

Harri ja Aarre pohtimassa paljonko rahaa tarvittaisiin kenkien ostamiseen.

VIERAILUPÄIVÄT OPISTOLLA

Ystävänä päivää opistolaiset ja toimintakeskuksen väki viettivät yhdessä erilaisten ystävyyteen liittyvien tehtävien parissa. Toiminnallisen päivän päätteeksi oli mukava hakea ystävää yhteiseen tanssiin.

Opiston opiskelijat ovat puolestaan saaneet nauttia toimintakeskuksen esittämistä upeista ja aivan ihastuttavista näytelmistä. Kuluneena syksynä Laulaja -esitys sai paljon kehuja opiskelijoilta. Useana päivänä esityksen jälkeen opiston käytävillä kuului kommentteja, että oli tosi hyvä esitys.

Kuva Laulaja -esityksestä.

Yhteistyö on ollut antoisaa ja sen lopputuloksena on syntynyt aina jotain uutta ja ainutlaatuista. Olemme sopivasti täydentäneet toisiamme ja huomanneet kuinka erilaisista toimintatavoista voi oppia.

Jaana Lehisalo

KANSAINVÄLISET VAPAAEHTOISTYÖNTEKIJÄT

Mukavana iltapäivänä pääsin haastattelemaan opiston uusia vapaaehtoistyöntekijöitä. Tässä heistä lehtipläjäys suomeksi käännettynä.

Olen Cristina. Olen 27-vuotias ja tulen Espanjan Santiago de Compostelasta. Minun tehtäviin kuuluu avustaminen oppitunneilla ja työskenteleminen tallilla. Harrastan lukemista, valokuvausta ja matkustamista. Sadepäivinä otan vain rennosti, katson elokuvia ja syön suklaata.

Parasta Suomessa ovat olleet opiskelijat ja kulttuuri. Ensivaikutelmana Suomesta pisti silmään vihreä maisema ja ystävälliset ihmiset. Ajattelin suomalaisia ihmisiä stereotyyppisesti etäisiksi, mutta ihmiset olivat ystävällisiä, auttavaisia ja halusivat tavatessaan.

Kaikkein eniten yllätti Suomessa katujen puhtaus verrattuna Espanjaan ja turvallisuus. Espanjasta haluaisin tänne vuoristot ja terassit.

Lehtimäen opistoa suosittelisin uusille vapaaehtoistyöntekijöille tavataksaan uskomattoman hienoja oppilaita ja opettajia. Lisäksi saa olla suorassa yhteydessä luontoon.

Opiskelijoille Lehtimäellä haluan sanoa kiitokset, tunnen itseni hyväksytyksi tähän paikkaan.

Suomeksi osaan sanoa, Minä rakastan Suomea!

Olen Gökhan. Olen 30-vuotias, ja tulen Turkin pääkaupungista Ankarasta. Minun tehtäviin kuuluu avustaminen tunneilla, soittaminen opiston bändissä ja tallilla työskenteleminen. Harrastan vaeltamista, lukemista, erilaisten avaruusdokumenttien katselua ja grillausta. Viikonloppuisin menen usein Seinäjoelle ja istuskelen kahvilassa, koska tykkään erilaisista kahveista.

Suomessa parasta on ollut luonto. Ensivaikutelmana silmään pisti puhtaus. Täällä on myös turvallista, vaikka ensimmäinen päivä Helsingissä ei sitä vahvistanut.

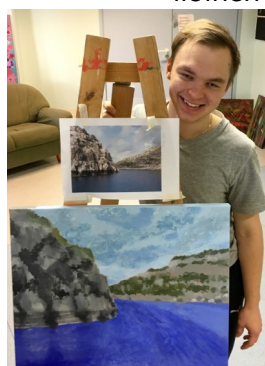
Opistolla mukavinta on ollut opiskelijat ja työntekijät. Lehtimäellä on myös kauniita maisemia.

Suomessa yllätti eniten hiljaisuus, kaipaen enemmän ääniä. Suomeen toisin turkkilaista ruokaa ja lämpöisiä päiviä ainakin kerran viikossa.

Lehtimäen opistoa suosittelisin uusille vapaaehtoistyöntekijöille, jotta he pääsisivät näkemään hienon paikan ja viettämään hauskoja päiviä opiskelijoitten kanssa. Lisäksi luonto on kaunis.

Opiskelijoille Lehtimäellä haluan sanoa, että olen iloinen saadessani olla täällä. Uskon, että tulemme viettämään hauskoja päiviä yhdessä.

Suomeksi osaan sanoa, Minä olen onnellinen saadessani olla täällä!

Jutun kirjoitti Matias Rantanen (kuvassa), Aire kuvasi ja auttoi vähän tulkkauksessa.

TALLIN TAIKAA JA RATSASTAMISEN RIEMUA

Tallin lähiesimies Jutta kertoi, että opiston talli on rakennettu 1989 ja maneesi 1991 RAY:n (nyk. STEA) avustuksella. Maneesissa on lämmitys ja sen ratsastusala on 20x60 m. Tallissa asuu tällä hetkellä 13 hevosta, joista 7 on opiston omia. Hevosten nimet ovat Rubiini, Donna, Selma, Räiske, Kassu, Trulli ja Vili.

Tallissa asustelee myös kaksi kissaa –Ansa ja Elsa. Kissat pitävät tallin hiiristä vapaana, ja ovat myös opiskelijoiden ilona.

Hevoset ovat opistolla sen takia, että opiskelijat saavat ratsastaa, mutta hevosilla on muitakin töitä Niitä käytetään mm. ratsastusterapiassa.

Hevosten tulee olla käytökseltään rauhallisia, jotta niitä voidaan käyttää talutusratsastuksessa. Opiston opiskelijat ja kurssilaiset ratsastavat pääsääntöisesti käyntiä. Ratsastuskoulutoimintaa on iltaisin, jolloin hevoset saavat vähän reippaampaa liikuntaa.

Tallissa on vain yksi ns. ajohevonen (Vili), joka on opetettu vetämään rauhallisesti ja hitaasti rekeä talvella ja kesäisin kärryjä. Uusia hevosia kaivataan, koska nykyiset hepat alkavat olla jo aika vanhoja.

Opiston tallilla on töissä vakituisesti 4 työntekijää ja kesäisin tuplaten. Jutan mukaan tallilla on mukava olla töissä, kun siellä saa olla paljon ulkoilmassa, ja hevosten kanssa vain on niin kiva touhuta. Kesätyöntekijät tuovat mukavaa vaihtelua tallille. Kesä- ja talviaika ovat erilaiset tallillakin, mikä tuo mukavaa vaihtelua niin työhön kuin hevosillekin. Kesäisin hevoset pääsevät laitumelle. Päivisin, kun hevosilla ei ratsasteta ne ovat ulkona aitauksessa.

Hevoset ruokitaan neljästi päivässä. Hevosilla on säännölliset ”huollot” kuten kavioiden hoito ja ken-

gitys sekä hampaiden tarkistus ja influenssa- ja jäykkäkouristusrokotukset kerran vuodessa. Hevosiaakin hierotaan ja ne saavat fysio-terapiaa, ja jopa kiropraktikon palveluita.

Minulla on nelijalkainen ystävä täällä opistolla. Sen nimi on Vili. Se on n. 16-vuotias, rodultaan rautias ja sillä on hyvä ratsastaa. Se on siis hevonnen. Yleensä se on ihmeissään, kun minut avustetaan selkään takaperin, mutta kun selkään on päästy, on helppo lähteä lenkille sisälle tai ulos ilmasta riippuen. Jos olemme sisällä, silloin teemme tehtäviä yhdessä kuten esim. pujottelua tai voltteja. Olen huomannut, että Vili on reippaampi ulkona kuin sisällä maneesissa. Vili ei tiedä olevansa venytyskone, mutta sitä se on. Tunnin jälkeen olo on mukavan rento. Jos saisin itse päättää, ratsastaisin aina Vilillä. Olen ratsastanut myös muilla hevosilla kuten Kassu ja Räiske.

Hyvää joulua Vili ja muut tallin hevoset, toivoo Sirpa Gröger

Kuvassa Sirpa ja Vili

UUTTA PUTKEA JA VÄHÄN MUUTAKIN

Opistomme ulkonäkö ja toimivuus paranee vuosi vuodelta kuin viini vanhetessaan. Tähän mennessä opiskelija-asuntolat 2-4 on saneerattu, opiston päätalon luokahuoneet on kunnostettu ja hissi uusittu, samoin käyttövesiputket. Yhdyskäytävä on valmistunut päätalon ja asvan välille helpottamaan arkea. 1 soluasuntoa sekä päätalon saniteettitiloja kunnostetaan parhaillaan. Myös kauan haaveiltu uusi keittiö toteutuu.

Testamenttilahjoituksena saamamme Alatalon kiinteistön kunnostustyö on saatu valmiiksi. Alatalon pihapiiristä purettiin vanha navetta ja sen tilalle nousee piha/saunarakennus, johon valmistuu keittiö ja makuuhuoneet sekä saunatilat.

Käytävän päässä näkyy päätalon pääkäytävää ja luokka 12.

YHDYSKÄYTÄVÄ

Yhdyskäytävän rakentaminen asumisvalmennusyksikkö Asvan ja opiston välille aloitettiin syyskuun puolen välin paikkeilla viime syksynä ja se valmistui keväällä 2018. Käytävä rakennettiin helpottamaan opiskelijoiden arkea. Aikaisemmin opiskelijoiden piti siirtyä Asvasta ulkokautta opiston puolelle ruokailuihin, oppitunneille ja vapaa-ajan viettoon. Se taas vaati ohjaajien apua mm. pukeutumisessa ja siirtymisissä, sillä useilla Asvan opiskelijoilla on liikuntarajoite, ja he tarvitsevat liikkumiseen pyörätuolia. Nyt opiskelijoiden on helpompi liikkua itsenäisesti.

Käytävän opiston puoleiseen päähän rakennettiin lisäksi uudet saniteettitilat. Samassa yhteydessä remontoitiin myös ohjaajien huone. Rakentamiseen saatiin avustusta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:lta.

Uusi yhdyskäytävä on näin komea ulkopuolelta. Vasemmalla näkyy päätaloa ja oikealla asvaa.

YHDYSKÄYTÄVÄN AVAJAISET

Opistolla juhlittiin uuden yhdyskäytävän avajaisia ja käytävä vihittiin virallisesti 31.8.2018. Kutsuvieraina oli mm. opiston hallituksen jäseniä, valtiopäiväneuvos Raimo Vistbacka, rouva Irma Uusitalo ja opiston eläkkeelle siirtynyt rehtori Sisko Halonen.

Jännitystä ilmassa – onko sakset tarpeeksi terävät? Nauhaa leikkaamassa Raimo Vistbacka ja Jarno Läpinen. Kuva: Tostai-lehti, Tuula Jokiahho.

Avajaisissa saimme nauttia myös musiikkiesityksestä opiston hallituksen puheenjohtaja Jorma Kauppi-
lan ja valtiopäiväneuvos Raimo Vistbackan juhlapuheiden lisäksi.

Opiston bändissä soittivat vasemmalta lukien turkkilainen vapaaehtoistyöntekijä Gökhan, Erkki Valkeus ja Justus Järvenpää sekä solistina toiminut Jarno Läpinen. Kuva JL

MUUT SANEERAUSKOHTEET

Syksyn 2018 aikana opistolla oli useampiakin rakennustyökohteita. **Opiskelija-asuntola 1:n** remonttia aloitettiin jo keväällä ja nyt syksyllä päästiin tositoimiin.

1 soluasunnon purkutyöt käynnissä.

*Jo remontoitujen 2-4 soluasuntojen pihat asfaltoitiin helpottamaan liik-
kumista.*

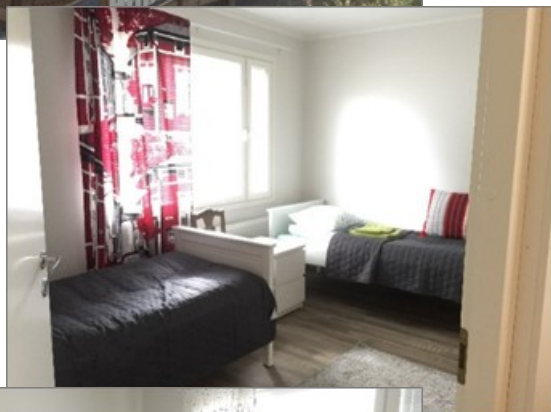
Myös *päätalon saniteettitilat* kokevat muodonmuutoksen.

*WC-tilojen purkutyö käy käden-
käänteessä ja vanhat "pöntöt"
ovat historiaa.*

Keittiön uusiminen 2000-luvulle mahdollistui testamenttilahjoituksen turvin. Uuden keittiön rakentaminen on suunniteltu niin hienosti, että saneeraus ei juurikaan haittaa ruokailujen järjestämistä. Vanhassa keittiössä ruuan valmistus onnistuu remontin aikanakin, sillä uusi keittiö rakentuu vanhan viereen. Ruokasalikin on käytössä koko rakennusvaiheen ajan – vain ruokailuaikoja porrastettiin ruuhkien välttämiseksi. Keittiön arvioitu valmistusaika on ensi keväänä. Sen jälkeen vanhasta keittiöstä saneerataan nykyiseen ruokasaliin lisätilaa.

Nyt syksyllä **Alatalon** pihapiiriin aloitettiin rakentaa piharakennusta, johon mm. maailmanvaihdon vapaaehtoistyöntekijät voidaan majoittaa.

Alhaalla vasemman puoleisen kuvan oven takana on ruokasali.

Kevätlastassa (2018) kerroimme Alatalon kiinteistöstä. Taloa kunnostettiin kevään ja kesän aikana ja siitä tuli todella viehättävä kuten viereisistä kuvista voimme todeta.

MITÄ TÄNÄÄN SYÖTÄISIIN?

Opiston keittiöllä työskentelee kahdessa vuorossa emäntä Katja, Oili, Eija, Anne ja välillä Lumikki. Aikuisopiskelijoita kiinnosti, miten keittiöllä työskennellään, ja he esittivätkin kysymyksiä Oilille ja Eijalle, jotka sattuvat olemaan työvuorossa. Keittiöhenkilökunnan työtehtäviin kuuluukin yllättävän paljon muutakin kuin ruuanlaittoa - esimerkiksi tiskaaminen, kuormien purkaminen ja leipominen ovat päivittäisiä työtehtäviä. Emännän tehtäviin kuuluu lisäksi tilausten tekeminen ja ruokalistan sekä työvuorolistojen laatiminen. Ruokatarvikkeet tilataan laaditun ruokalistan mukaisesti joko puhelimitse tai netin kautta. Ruokasalin siivoamiseen osallistuvat kaikki keittiön työntekijät.

Keittiöllä tehdään työtä kahdessa vuorossa. Viikolla aamuvuoro alkaa klo 7 ja päättyy iltapäivällä kolmelta. Iltavuoro puolestaan alkaa klo 11 ja päättyy iltaseitsemältä. Viikonloppuisin työvuorot ovat hieman erilaiset.

Työn hyväksi puoliksi Eija ja Oili mainitsevat työn vaihtelevuuden sekä mukavat ja tyytyväiset opiskelijat. Muita hyviä puolia on mm. se, että ei tarvitse tehdä yövuoroa ja voi pitää keskellä viikkoa vapaapäivän. Vapaapäivän keskellä viikkoa mahdollistaa työskentely myös viikonloppuisin.

Työn huonoiksi puoliksi Oili ja Eija kertoivat työn olevan fyysisesti raskasta – päivän mittaan ollaan paljon jalkojen päällä ja kävelyä tulee paljon. Lisäksi joudutaan nostelemaan raskaitakin taakkoja ja kumartelemaan. Varsinkin kesäisin keittiö on aika kuuma.

Oili ja Eija saivat esittää toivomuksia ruokailijoille. He toivoivat, että linjastolla käyttäytyttäisiin asiallisesti eikä kiukuteltaisi ruokajonossa. Naiset toivo-

vat myös, että ruokasalissa oltaisiin hiukan hiljem-paa – välillä ääni kohoaa aivan meteliksi asti.

Opiskelijoita mietitytti myös se, kuinka keittäjät osaavat valmistaa sopivan määrän ruokaa. Saimme vastaukseksi, että vuosien kokemuksella ja ammatitaidolla pystyy määrittelemään tarvittavan ruokamäärän. Ihmetystä herätti myös, miksi juuri tiistai-sin on kalaruokapäivä.

Eija ja Oili eivät osanneet tarkemmin sanoa syytä, mutta näin on ollut jo tosi kauan.

Kuvassa työvuorossa olleet Eija (kauhan varressa) ja Oili.

Seuraavaksi päästiin tosi mieluisaan aiheeseen – keittiöremonttiin. JES! kuului kuin yhdestä suusta. Keittiöllä ollaan erittäin tyytyväisiä remonttiin ja siellä toivotaankin remontin pikaista valmistumista. Nykyinen keittiöhän on palvellut noin 30 vuotta, joten se on jo aikakin päivittää 2000-luvulle.

Keittiöllä on ilmeisesti viihdytty hyvin töissä, sillä Oili kertoi olleensa pian 20 vuotta opiston keittiöllä töissä. Eijakin on ollut pitkään, 12 vuotta. Katja on ollut pisimpään — hänelle työvuosia opiston keittiöllä on kertynyt kolmisen kymmentä. Harrastuksiin molemmat naiset mainitsivat mm. sukan neulomisen. Oili harrastaa lisäksi lavatansseja ja Eija lenkkeilyä.

SILLÄ SIISTI!

Siivoojan toimenkuva opistolla on hyvin moninainen – siivottavaa kun löytyy niin päätalolta, soluilta ja asvasta kuin uimahallilta ja Hintsan rivitaloilta.

Anne on ollut opistolla töissä kolmisen vuotta ja Sirpa vuoden päivät. Työpäivä alkaa aamulla kuu-delta ja se päättyy 13.45. Molemmat ovat tyytyväisiä työaikaansa, koska siten jää aikaa myös omille harrastuksille. Nämä naiset ovatkin liikunnallisia myös työajan ulkopuolella. Nytkin suunnitteilla oli lenkki Valkealammella, uinti jär-vessä ja saunominen lopuksi.

Raija on ollut opistolla pisimpään – yli 20 vuotta. Hän siivoaa pääta-loa ja solu 5. Esim. Raijan lomien aikana Sirpaakin nähdään pääta-lolla työn touhussa. Anne siivoaa uimahallia, Hintsaa ja soluja sekä asvaa. Sirpa aloittaa työpäivänsä pesulassa, mutta liittyy aamupäi-vän aikana Annen työpariksi.

20 Sirpa arvaili, että päivän aikana pestään ainakin kymmenen koneellista pyykkiä. Ja yhteen koneelli-seen mahtuu n. 10 lakanaa. Lakanoiden lisäksi pes-tään tynyliinoja, tynyjä, tækkejä, päiväpeittoja, siivousvälineitä mm. moppeja ja liinoja sekä opis-kelijoiden vaatteita. Haastattelijoita kiinnosti, miten pyykit saadaan kuivaksi. Opistolla on vain yksi kui-vausrumpu ja siinä kuivataan kaikki, mitä ylipäänsä rumpuun voidaan laittaa. Osa pyykeistä kuivataan kuivaushuoneessa naruilla, koska kaikkia pyykkiä ei rumpu ennätkä kuivattaa. Varsinkin kesäaikana pyykkiä tulee runsaasti, kun virikekursseilla peti-vaatteet vaihdetaan viikoittain. Silloin pyykit kuiva-

tetaan ulkona pyykkinaruilla. Haastattelijat kysyivät myös syökö pesukone sukkia viitaten siihen, että aina joskus sukkien parit on hukassa. Sirpa epäili, että voi syödäkin, kun välillä on parittomiakin suk-kia pyykeissä.

Työn hyväksi puoleksi naiset mainitsivat mm. työ-ajan sekä vaihtelevat työtehtävät ja –päivät. Työn huonoja puolia on joskus niin hektiset päivät, ettei tahdo ennättää tehdä aivan kaikkea sille päivälle suunniteltua. Tylsimmäksi tehtä-väksi Anne ja Sirpa mainitsivat yhden erityisen WC:n siivoamisen, koska sieltä voi löytyä ”yllätyksiä”. Anne toivoi, että kuivunutta ham-mastahnaa ei löytyisi peileistä tai lavuaarista ja että pönttö muistet-taisiin vetää wc-käynnin jälkeen.

Pesulan näkökulmasta Sirpa toi-voo edelleenkin vaatteiden ni-meämistä paremmin. Aina löytyy nimettömiä vaat-teita ja aikaa menee niiden omistajien selvittelyyn. Lisäksi naiset toivoisivat pesulaan pientä ”fiksausta”.

Siivouksen luottokärryt :)

KENET KUTSUT PAIKALLE, JOS ...

Niin – kenet kutsutkaan paikalle, jos viemäri tukkeutuu tai lamppu posahtaa rikki? No talonmiehet tietenkin. Aikuisopiskelijat nappasivat Ollin ja Jukan haastateltavakseen lennosta.

Talonmiehet kertoivat työpäivästään, että se alkaa aamulla klo 7 ja päättyy klo 15. Perjantaisin miehet voivat aloittaa viikonlopun jo klo 14. Talvella miehet saattavat tulla aikaisemminkin putsamaan lumet rappusilta ja hiekoittamaan kulkuväyliä.

Työtehtäviin kuuluu kaikki mahdolliset kiinteistön huoltoon liittyvät tehtävät lampun vaihdosta talotekniikkaan. Nyt myös osallistuminen rakentamiseen kuuluu työtehtäviin. Lisäksi uimahallilla on määrätty tehtävät, joita talonmiehet hoitavat kuten esimerkiksi lakisääteinen allasvesien käsittely tarvittavilla kemikaaleilla ja veden laadun seuranta. Jukka tiesi kertoa, että vanhempi talonmies oli aikanaan kertonut, että kaikki rotan taposta ylöspäin kuuluu talonmiehen tehtäviin.

Työn hyviä puolia on mm. se, että työpäivä päättyy aikaisin, jolloin jää vielä aikaa omille harrastuksille. Lisäksi säännöllinen työaika on hyvä juttu, ja että viikonloput ovat vapaata. Miehet mainitsivat työn hyviksi puoliksi myös vaihtelevuuden – ei tule kahata samanlaista päivää. Aamulla ei välttämättä tiedä, mitä päivä tuo tullessaan. Mukavinta työtehtävää kysyttäessä miehet totesivat kuin yhdestä suusta, että kaikki on mukavia töitä – jos pölisee niin laiteetaan naamari päähän :-). Ja viemärin avaamisestakin selvittää, vaikka se vähän haiseekin.

Remontit työllistävät miehiä eikä aina ennätä tehdä kaikkia käytävällä huikittuja työpyyntöjä sa-

man päivän aikana. Remontti keittiön osalta valmistunee helmi-maalisuussa, jonka jälkeen vanha keittiö puretaan ja salin rakentaminen sen tilalle alkaa. Tavoitteena on saada keittiö ja ruokasali valmiiksi ennen ruuhkaisinta virikekurssiaikaa. 1. solu ja saniteettitilat valmistuvat juhannuksen tienoilla. Meneillään olevien remontointikohteiden lisäksi näillä näkymin ei ole suunnitteilla uusia – johan nyt on eri kohteita kunnostettukin jo useamman vuoden ajan.

Olli on ollut töissä opistolla pian 11 vuotta. Jukka onkin jo vanha konkari. Hän on tullut taloon 2000-luvun alkupuolella eli hän on ollut talossa melkein 18 vuotta – vain armeijan käynti välissä katkaisi työrupeaman. Monet työntekijätkin ovat vaihtuneet tuossa ajassa, tiesi Jukka kertoa.

Ollin harrastuksiin kuuluu pohjoisen matkailu. Siellä hän patikoi ja laskettelee perheensä kanssa. Jukka puolestaan nauttii kalastuksesta, kesällä vetouisteluja ja talvisin pilkkimistä.

Talonmiehet lupaavat opiskelijoille, että opiston markki pidetään turvallisessa kunnossa ja paikat siistinä, niin että opiskelijat viihtyvät.

YLEISURHEILUKILPAILUT OPISTON TYYLILLÄ

Jo perinteiseksi muodostuneet opiskelijoiden väliset leikkimieliset yleisurheilukisat järjestettiin tänäkin syksynä syysruskan aikaan. Tänä vuonna kisojen kylkeen suunniteltiin myös muuta mielenkiintoista ohjelmaa. Päivän liikuntapisteestä vetovastuussa olivat opiston fysioterapeutit, lisäksi heidän apunaan oli toimitsijoina muuta henkilökuntaa. Tarjolla oli myös urheilumielinen tietovisa, ja vauhdikkaita viivojakin maalattiin Helenan ja Leenan taidepajassa.

Kisat suunniteltiin 26.9. päivälle ja niin kuin monesti muissakin kisatapahtumissa, sää ja tuulet näyttelevät suurta osaa. Kauniin sään tilauksesta huolimatta sade saapui Lehtimäelle, joten sää ei tällä kertaa ollut puolellamme. Vesisateen ja kylmän viiman vuoksi kisailut siirrettiin sisätiloihin.

LEIKKIMIELISTÄ KISAILUA LIIKUNTASALISSA

Kisailuja käytiin resurssien ja tilojen tarjoamin puitteiden vuoksi tänä vuonna tarkkuusheiton, juoksuradan sekä paikalta hypyn merkeissä. Tarkoituksena tarkkuusheitossa heittää tai vierittää hernepussi tai pallo mahdollisimman kauas rajojen sisäpuolelle, josta sai kyseisen alueelle osoitettu pistemäärä. Kisailijoilla yhteensä neljä heittoa ja tulos tuli heittojen yhteenlasketulla pistemäärällä.

Juoksuradalla nopeus ja ketteryys olivat valttia. Juoksurata muodostui matalista aidoista esteitä, joita opiskelijat ylittivät tai pujottelivat läpi mahdollisuuksien mukaan juosten tai pyörätuolilla kelaaten. Loppusuoralla saikin testata omaa nopeuttansa, edeten omalla tyylillään eteenpäin yli puolisolimittaa.

Tämä ei onneksi pilannut opiskelijoiden kisatunnelmaa, vaan päinvastoin. Tunnelma kehkeytyi liikuntasalissa melkoisiksi kannustushuudoiksi ja onnistumisten kiljahduksiksi. Moni opiskelija pääsi yllättämään itsensä ja osasta kisajärjestäjiä sekä ohjaajia.

Kisailupisteitä kierrettiin kolmessa isommassa ryhmässä. Liikuntasalissa ryhmä jaettiin vielä kolmeen – kukin ryhmä jokaiselle eri pisteelle. Tänä vuonna myös Lehtimäen toimintakeskus liittyi päivän vahvistukseen mukaan. Kannustushuudot raikasivat ja muutaman päivän kestänyt opiskelijoiden kisajännitys purkautui hienoihin suorituksiin. Tälläkin kertaa kisatunnelmaa ei pilanneet säät tai suunnitelmien muutokset, kiitos joustavien opiskelijoiden sekä opiston henkilökunnan!

Tunnelma tiivistyi aina viimeisiin lajisuorituksiin asti. Kolmantena lajina oli paikalta hyppy. Tarkoituksena oli ponnistaa tasajalkaa mahdollisimman kauas. Yrityksiä tässä suorituspisteessä oli kolme, jolloin oli mahdollisuus voittaa itsensä parantamalla tulostaan ensimmäisistä hypyistä. Lajia sovellettiin kaikille sopivaksi, jolloin osa opiskelijoista kisaili samassa pisteessä kelaamalla mahdollisimman lähelle toimitsijan osoittamaa viivaa lattiassa. Tuloksen sai pysäyttämällä pyörätuolinsa mahdollisimman lähellä viivaa. Kisailijan pysähtyessä paikalleen mitattiin etäisyys tuolin ja viivan väliltä. Mitä lähemmäksi pääsit, sitä parempi tulos.

LIIKUNTAA PENSSELIT TANASSA

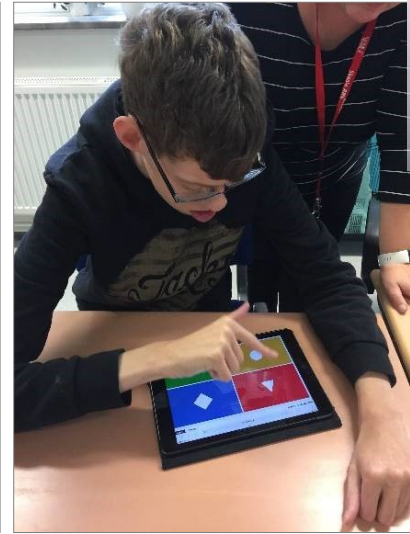
Taidepajassa maalattiin *Elävää viivaa* isolle paperille ja kankaalle seisaaltaan, työskentelyyn yhdistettiin liikkuminen – ei vain ranneliikettä vaan isosti liik- kumista. Kukaan ei istunut koko aikana. Taidepaja toteutettiin yhteis- työssä Helenan ja Leenan johdolla. Helenan pajassa maalattiin puhtailla väreillä ja Leena maalautti viivaa sekoi- tetuilla väreillä. Jokainen opiskelija kävi kummassakin pajassa. Isolla pensselillä kierrettiin pöydällä olevaa paperia tai kangasta viivaa vetäen, toisen kohtaa- misessa ei sotkettu toisen viivaa vaan tervehdittiin vastaan tulijaa viivojen kohdatessa ja etsittiin uusia polkuja. Taidepajan lähtökohtana oli tuleva kirkkopyhä ja selkomessu ja siihen liittynyt Jaska Löytyn Kahdenmaan kansalainen –laulun sanat "*jäljet pien- tarelle piirtyy*". Jokainen opiskelija jätti oman jälkensä.

URHEILUTIETÄMYS KEHIIN

Penkkiurheilu kuuluu yleisurheiluun — eikö vain. Yleisurheilukisojen penkkiurheiluosio eli urheilullinen tietovisa toteutettiin Kahoot-sovelluksella. Tässä lajissa tarvittiin tietokonetta, tabletlaitetta tai älypuhelinlaite sekä rutkasti tietoa tai ainakin hyviä arvauksia.

Urheiluaiheet kysymykset näkyivät valkokankaalla ja kisailijat saivat valita vastausvaihtoehdoista mielestään sopivimman hiirellä klikkaamalla tai hipaisemalla kosketusnäyttöä. Liikuntaahan se on tuo hiirikäsityöskentelykin. Kisailijoilta tiedusteltiin mm. missä lajissa voi haavoittua ja jopa kuolla, mitä pallolajeja pötköpallo muistuttaa tai mikä eläin koristaa Kimi Räikkösenkin ohjastaman Ferrarin keulalogo.

ARPAJAISPALKINNOT OVAT LAHJOITTANEET
SEURAAVAT YRITYKSET

OP Lehtimäki

DISKOA, PALKINTOJA JA ARVONTAA

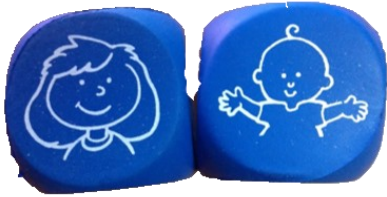
Toimintapisteiden jälkeen oli vuorossa ruokailu, jonka jälkeen opiston aulakahviossa viriteltiin palkintosereemoniat ja kisdisko. Mitalit ripustettiin kaikkien osallistujien kaulaan aplodien kera. Tänä vuonna iloa tuotti myös arpaonni. Palkintoja saimme paikallisilta sekä muilta yrityksiltä. Tahdommekin kiittää kaikkia arpajaispalkintojen lahjoittajia! Kisojen jälkeinen huumaus ja mukavat muistot näkyivät vielä jälkeinpäin opiston arjessa, kun mitaleja ja palkintoja kannettiin ylpeästi vielä viikkoja eteenpäin. Edelleen päivän muistelemisen tuo hymyn poskille.

Kirjoittanut Jelena Jaakkola ja Virpi Lahti

AARREKARTTA

Ryhmä 1. teki tarinan nimeltään **Aarrekartta** kuvanoppien avulla. Kuvanoppia heittivät ja tarinaa kertoivat Enni Rautio, Minna Mäki-Könnö, Netta Laitinen, Silja Nuottimäki, Meri Valkeisenmäki, Anni Nurmi, Emma Järvinen, Tiina Sulkava, Laura Hautaviita ja Marlena Norrbo.

Eräänä päivänä eräs **nainen** sai poikavauvan. Naisen nimi oli Maija ja pojan nimi oli Nikolas.

Maijan ja Nikolaksen koti oli maalla **omakotitalossa**. Niillä oli siellä puutarha, jossa kasvoi porkkanoita ja perunoita. Nikolas oli kasvanut isoksi pojaksi. Eräänä päivänä äiti sanoi, että nyt on aika aloittaa **koulu**.

Nikolas löysi **aarrekartan** koulun pihalta. Kartasta löytyi rasti. Nikolas sanoi: "Nyt täytyy etsiä aarre." Aarre oli raha- ja koruaarre metsässä. Nikolas oli **iloinen**.

Nikolas osti laivaliput Ruotsiin ja Venäjälle. Hän otti äidin mukaan. He päättivät aloittaa pitkän loman ja kiertää maailman.

Äiti oli luvannut pitää poikansa koru-aarteesta huolta. Mutta laulun pohjassa oli reikä. Koru putosi linja-auton kuskin penkille. Kuski löysi korun. Nikolas alkoi itkemään, kun koru oli kadonnut. Linja-autokuski palautti aarre-korun Nikolakselle. Poika ilahtui siitä ja päätti antaa korun äidille. Äiti ilahtui. Sen pituinen se.

JÄÄMAA

Kaukana, kaukana metsän keskellä oli pieni punainen mökki. Mökin ympärillä seisoj tosi paljon lumiukkoja. Lumiukkoja löytyi pieniä ja suuria, pipoilla, lakeilla ja ihan hatuttomia. Kaikki lumiukot hymyilivät paitsi yksi. Hänellä ei ollut lakkia, vaikka hän niin olisi halunnut sinisen lierihatun.

Toiset lumiukot yrittivät lohduttaa surullista lumiukkoa, mutta ei se auttanut. Lumiukko halusi lierihatun.

Pienessä mökissä asui tonttu nimeltä Rönö. Rönö keitti puuroa, kuten joka aamu. Ja tapansa mukaisesti syötyään hän meni ulos tervehtimään lumiukkoja.

Rönö huomasi surullisen lumiukon ja kysyi häneltä: Miksi olet surullinen? Silloin lumiukko kertoi toiveesta saada sininen lierihattu. Tonttu vastasi siihen, että täytyy sitten käydä Keskisellä kun sieltä saa kaikkea ja säästää vielä rahaakin.

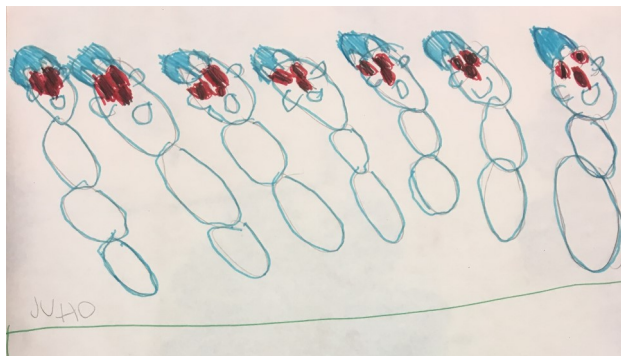

Lumiukko oli heti valmis lähtemään, mutta kävellen Keskiselle oli liian pitkä matka.

Siinäpä tonttu saikin hyvän ajatuksen. Hän muisti, että mökin ullakolla oli vanhoja luistimia. Luistellen matka taittui kuin siivillä. Keskisellä käytiin ripeästi ja ostettiin hattu pikaisesti, jottei lumiukko lähtisi sulamaan.

Kotimatalla lumiukko luisteli lierihattu päässä, hymy huulilla. Eikä ukkoa yhtään haitannut, että hän välillä joutui noutamaan hattua, kun tuuli tarttui hattuun ja heitti sen tulosuuntaan.

26

Kotona muut lumiukot ihastelivat lierihattua ja halusivat myös Keskiselle hakemaan samanlaisia hattuja.

Koska luistimia ei ollut tarpeeksi, niin osa ukoista lähti matkaan polkupyörillä, osa moottorikelkoilla, osa mönkijöillä, pari luistimilla ja yksi suksilla.

Sinä päivänä Keskisellä oli lumiukkoryysis ja sisätilat kylmenivät pari astetta, kun lumiukot viilensivät kauppaa. Siitä Keskisen Vesa saikin idean tehdä kauppaan jäämaailman.

Tämän jälkeen Jäämaa on rakennettu Keskiselle joka vuosi, koska eihän sitä tiedä jospa lumiukot haluavat seuraavaksi hankkia vaikka uudet lippikset.

Tarinan keksivät 2. ryhmän Saku, Janne, Valtteri, Alex, Juho ja Niko. Aire auttoi vähän ja toimi kirjurina.

JOULUTARINOITA

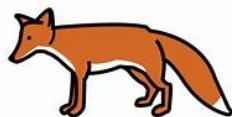
JOULUTARINA

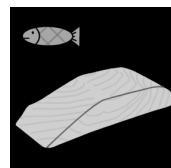
Tonttu

antaa

ketulle

ruokaa.

Tontulla on

lyhty.

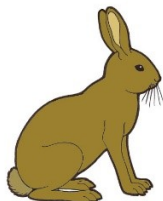
Linnuilla

on oma

lyhde.

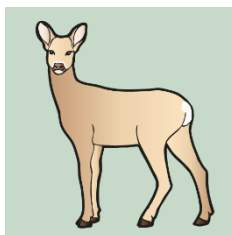
27

Jänis,

orava,

kauris ja

hiiri ovat tulleet joulun viettoon.

Kirjoittanut MIIKA.

Kuvat Papunetistä.

Lapset tekevät lumilyhtyä
ulkoilmassa.

Lapsilla on päällä punaiset
kokovartalopuvut.

Lumilyhdystä loistaa valo.

Lumilyhty on muutaman
lumipallon päällä.

Maa on lumenpeitossa.

On talvi ja joulun aika.

Ulkona on kylmä/pakkasta.

Talvella yöt ovat pitempiä.

Hannu

Tontut on saunassa.

Tontut istuu rauhassa.

Tontut unohti lakin päähän.

Tulee kuuma.

Punkassa vaan istuskelee
pikku-tontut.

Tontut on kivoja.

Tontut heittää löylyä
kastelukannulla.

Tontut uittaa purjevenettä
punkassa.

Janne

Joulutarina

Metsässä on ilta. Lyhty on maassa
ja antaa valoa metsään.

Joulupukki syöttää eläimiä. Kauris,
kissa, varis, orava, jänis ja ketut
saavat ruokaa.

Joulupukki on laittanut
linnuille lyhteen.

Korissa on eläinten ruokaa.

Hiiri syö siemeniä maasta.

Kissalla on punainen rusetti
kaulassa joulun kunniaksi.

Eläimet näyttävät iloisilta.

Sami

Kokki leikkaa kinkkua. Taavi -tonttu syö makkaraa.

Koira meni pöydän alle ja yrittää napata makkaraa.

Elisa -tonttu ja Mari -tonttu odottaa jouluruokaa.

Kaikilla on mukavaa, kun on joulu.

Juha

JOULUPÄIVÄNÄ KUUSI
KORISTELLAAN.

KUKA MATOLLA NUKKUU?

KISSA, KOIRA JA HIIRI PIENI.

MAIJA-TONTTU VALAISEE
KYNTTILÄLLÄ VALOA JOULUUN.

HIUKSISSA RUSETIT JA
PUNAINEN MEKKO.

HILJAINEN JOULU.

JEFIMIA

OPISKELUA LEHTIMÄEN OPISTOLLA

ELOKUUSSA OPINTOSI ALOITIT JA
REHELLISESTI, HIEMAN SÄ JÄNNITIT.
UUSIIN KAVEREIHIN VAROVASTI TUTUSTUIT
JA HEITÄ PIAN SÄ LÄHESTYIT.

VANHEMMAT EPÄILIVÄT PÄRJÄÄTKÖ,
TOINEN KOTISI TÄÄLLÄ JO NYT.
KYLLÄHÄN SINUN AIKA KOTOA IRTAANTUA ON,
SILLÄ AIKAMIESHÄN TAI -NAINEN JO OOT.

OMILLA VAHVUUKSILLA SAAVUTUKSIA LUOT
JA OMILLA TAVOILLASI OPPIA SUON.
VUOROVAIKUTUSTA MONENLAISTA
KOMMUNIKOINTIA MONENMOISTA.

TOTTAHAN ÄIKKÄÄ, MATIKKAA JA HYVIÄ TAPOJA OSATA TAHDOT
JA HYVÄKSI KANSALAISEKSI RYHTYÄ AIOT.
TUNTEITAKIN OPETELLAAN
JA NIITÄ REHELLISESTI NÄYTETÄÄN.

KOTITALOUDESSA HERKUT KOKKAAT JA
ASUMISVALMENNUKSESSA HUONEESI MOPPAAT.
PUUTÖITÄ KOKEILLA TAHDOT
JA VASARAN KÄYTÖN OPETELLA AIOT.

KÄDENTAIDOISSA LUOVUUS PALKITAAN
JA AISTEIN NIISTÄ NAUTITAAN.
LIIKUNNASTA JA MUSIIKISTA LUOVU ET
JA VAPALLAKIN NIISTÄ NAUTISKELET.

KERHOT MONET ILOA TUOVAT JA
MIELEKÄSTÄ VAPAA-AIKAA LUOVAT.
RATSASTUKSEN JA UINNIN ELÄMÄÄSI TAHDOT
JA LEMPPAREITA NIISTÄ TAIOT.

ILOISIN MIELIN RETKILLE LÄHDET
JA MONET KOKEMUKSET MUKAASI HAALIT.
MONI MATKALLA ILOISEEN JOUKKOOMME LIITTYISI
JA LEHTIMÄEN OPISTOLLE LÄHTEÄ TAHTOISI.

RYHMÄ NELJÄSTÄ YLPEITÄ OLEMME
JA SAAVUTUKSET PIENETKIN HUOMAAMME.
LÄPYT SIIS PIENESTÄKIN ILOSTA ANNAMME
JA KIITOKSET HYVÄSTÄ TYÖSTÄ KANNATTE.

TI-TI NALLE 30 VUOTTA!

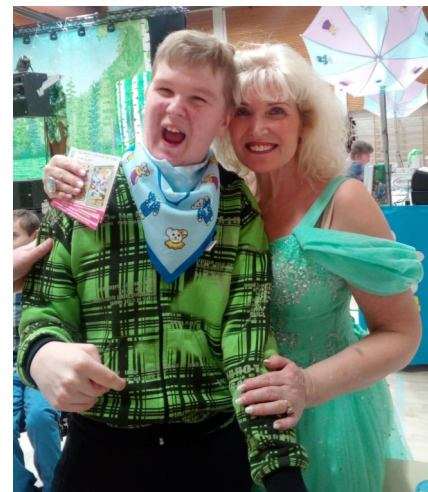
Suomalaisia perheitä jo 30 vuotta ihastuttanut Riitta Korpela ja Ti-Ti Nalle ovat juhlavuotensa kunniaksi toteuttaneet yli sata konserttia. Ti-Ti Nallen syntymäpäivää on juhlistettu siis ympäri Suomen, koko juhlavuoden ajan. Juhlinnassa mukana ovat Riitan ja Ti-Ti Nallen lisäksi olleet kaikki Hirsimetsän asukkaat.

Ti-Ti Nallen luoja, laulaja Riitta Korpela on koulutukseltaan lastentarhanopettaja ja musiikkileikkikoulunopettaja. Lauluissaan Riitta toteuttaa musiikkipedagogiikkaa, ja se onkin tärkeä osa Ti-Ti Nallen suosiota. Faneja ihastuttaa helposti lähestyttävä nalleperhe ja sen eri hahmot. Ti-Ti Nallen lauluissa kerrotaan hauskoja tarinoita ja laulut opettavat samalla myös arkisia taitoja. Jokaisella nallella on oma rytmimaailmansa, joten nalleperheen avulla on mahdollista oppia myös musiikinteorian alkeita. Tarina alkoi Ti-Ti Nallesta, mutta vuosien saatossa nalleperhe on kasvanut ja tällä hetkellä nalleja on yhteensä kahdeksan erilaista. Ti-Ti Nalle on nalleperheen vilkkain tärinähousu. Nallen iässä Ti-Ti Nalle on nyt kuusivuotias. Tiesitkö, että Ti-Ti Nalle tarkoittaa kahdeksasosanuottia ja rytmiltään se on ti-ti. Ti-Ti Nalle kävelee siis ti-ti askelilla.

Osa **ryhmä 5** opiskelijoista on innokkaita Ti-Ti Nalle-faneja ja heidän onnekseen Ti-Ti Nallen synttärkonsertti järjestettiin myös Alajärvellä. Innostuneet fanit pääsivät aitiopaikoille konsertissa, ja jännitys oli käsin kosketeltavaa, kun nalleja odotettiin esiintymislavalle. Ti-Ti Nallen ja Riitan laulut tempaisivat tosifanit mukaan laulamaan ja tanssimaan. He osasivat laulujen sanat sekä tanssiliikkeet ulkoa, ja jakoivat jammailla mukana koko konsertin ajan. Konsertin lopuksi nallet ja laulaja Riitta olivat tavattavissa, ja sinne toki myös meidän oli päästävää. Jokainen opiskelija sai nalleilta lämpöisen halin ja ihanalta Riitalta synttärkortin nimikirjoituksen kera. Riitta kehui nähneensä opiskelijoiden laulavan innokkaasti mukana ja kovasti kiitteli meitä konserttiin osallistumisesta. Lupasipa hän jopa lähettää opiskelijoille fanipostia, jota nyt sitten jännityksellä jäämme odottamaan :-)

Ti-Ti Nallen jouluisen laulun sanoin ryhmä 5 opiskelijat toivottavat kaikille rentouttavaa joulun aikaa!

"Miks jouluna täytyy touhottaa,
aamusta iltaan saakka.
Eikö jouluna pitäis olla rauhaa,
eikä juhlasta tulla taakka"

KASVIEN IHMEELLINEN MAAILMA

Aikuisopiskelijoiden (ryhmä 6.) ohjelmaan kuuluu projektityö, jonka aihe on vaihdellut vuosittain. Aikaisempina vuosina aikuiset ovat järjestäneet projektityönä tapahtumia kuten esimerkiksi Helmenkalastajien konsertin ja osallistuneet Soinin Wanahan ajan päville valokuvanäyttelyllä, on ollut taideprojektia ja virtuaalimatkailuprojektia. Viime keväänä toteutettiin eläinaiheinen projekti, jossa tutustuttiin mm. kaverikoiratoimintaan.

Tänä syksynä aiheeksi valittiin kasviaihe ja lähinnä opiston läheisyydessä kasvavat kasvit. Teimme aluksi käsitekartan kasveista. Kartoitimme muun muassa eri kasvien kasvupaikkoja – esimerkiksi pihapiiri, kasvimaata, metsät ja vesistöt. Samalla mietimme mitkä kasvityypit milläkin alueella kasvavat.

Seuraavaksi lähdimme ulos tutkailemaan kasveja. Projektiimme sisältyi siis myös jonkin verran liikuntaa. Lähiympäristössäkkin esiintyy valtavasti erilaisia kasveja, joita kaikkia emme tunnistanee. Aikuisopiskelijoilla on käytössään iPadit, niinpä latasimme niihin kasvintunnistussovelluksen. Testasimme Seek-appsia (sovellusta), joka toimii myös älypuhelimissa.

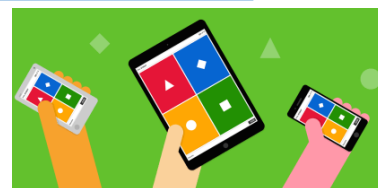
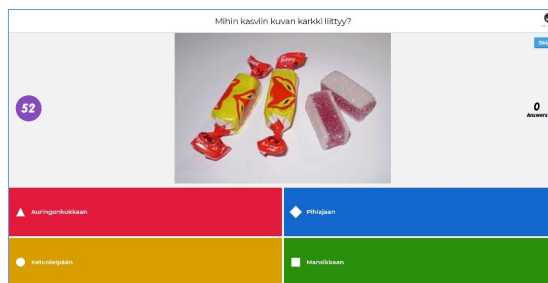
Se toimii siten, että otetaan kuva kasvista ja sovellus ilmoittaa kasvin nimen – tosin englanniksi. Samalla opimme myös englantia, kun käänsimme kasvien englannin kieliset nimet suomeksi. Tässä käännöstyössäkin hyödynsimme iPadeja ja sanakirja-sovellusta.

Projektissa laadittiin myös tietovisa. Ensin tutustuimme eri kasveihin, valitsimme kasvit tietovisaan, teimme kysymykset ja väittämät niihin. Tässä osiossa opimme tosi paljon eri kasveista. Tiesitkö muuten millä toisella nimellä ketunleipää kutsutaan tai mistä kasvista pula-aikana tehtiin kahvin- korviketta? Vastaukset löytyvät tämän jutun lopussa. Tietovisamme nimi on Tunnistatko kasvin? ja siinä on 30 kysymystä.

Toteutimme tietovisan Kahoot-sovelluksella. Kysymyksiin voi liittää 2–4 vastausvaihtoehtoa/väitettä, joissa voi olla 1–4 oikeaa vastausta. Vastausajan pituuden voi määritellä 20 sekunnista 2 minuuttiin.

Opiskelijat voivat vastata kysymyksiin joko tietokoneella, tablet-laitteella tai älykännykällä.

Aikuisopiskelijoita meidän opistossa on useammasta eri maakunnasta. Tutkimme hiukan Suomen karttaa ja maakuntien sijaintia. Suomessa on 21 maakuntaa ja jokaisella maakunnalla on nimetty oma maakuntakukka. Näitä selvitimme mm. maakuntakukkapelin kautta. Piirsimme myös oman maakunnan kukan. Tiesitkö muuten, että maitohorsma – rentun ruusuksikin tituleerattu – on Etelä-Pohjanmaan maakuntakukka. Mikähän mahtaa olla kotimaakuntasi kukka?

(Oikeat vastaukset käenkaali=revonrieska ja
voikukan kuivatusta juuresta on jauhettu
kahvin korviketta)

Istuimme kivellä kallion, auringonlaskua ihaillen.

Lokit ne kirkuivat ja merivesi oli lämmintä,
sinä kiedoit kätesi hennosti kaulalleni,
kuiskaat korvaan, että rakastat minua.

Kun tuuli puhaltaa kasvoja vasten,
sytytämme yhdessä nuotion ja
katsomme tähdenlentoja pilvettömältä taivaalta.

Tiedäthän sinä, kuinka tärkeä olet minulle,
saamme kokea vielä monta muistoa
eikä niitä voi ottaa kukaan pois.

Tuli, nuolee puuta kauniisti roihuten,
ympärillämme vain hiljaisuus, ei ketään muita.

Tule rakkaani tartu käteeni,
sillä en voisi pettää luottamustasi koskaan.

Yhteisesti jatkamme matkaa läpi korpimetsän,
jossa enkelit laulavat ylistyslaulua herralle!

Emmi Huttunen , aikuisopiskelija

"AARTEEN ÄÄRELLÄ"

Ihmiseloon kuuluu kaikenlaista.
Meillä on monenlaisia päiviä.
On iloa ja surua ja siltä väliltä.
Kuitenkin ihmisen syvin olemus kaipaa
olla rakastettu sellaisenaan.
Tiedätkö, juuri siksi joulua juhliitaan.

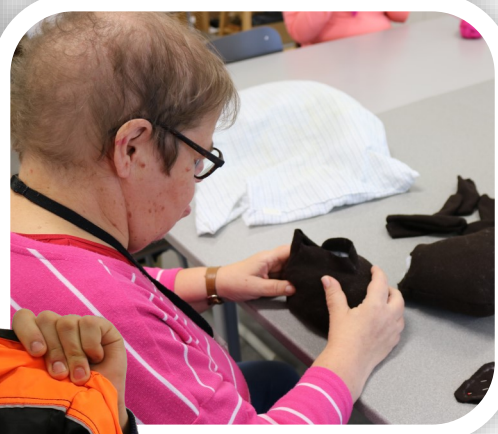
Tiedätkö, taivaan isä rakastaa sinua ja
minua juuri tällaisenaan.
Meidän ei tarvitse esittää mitään.
Jouluna juhlimme sitä,
että meillä on vapahtaja.
Saamme hiljentyä aarteen ääreen.

Tiedätkö, sinä olet Jumalan aarre,
hänen lapsensa.

Hyvää joulua!

Toivoo Teemu Leppänen
opintoseteliryhmästä

NYT KIELI KESKELLÄ SUUTA ...

PARASTA

Mukavia asioita täällä Lehtimäellä on esimerkiksi:
Kotitalous, tv-tunnit, liikunta, Terveys & toimintakyky
tallityöt, uittausaunominen, asiointi, tekstiil
lityö, Ellänsuunnittelu, musiikki, Tuire-papin
Vierailu kirkonkirkossa, ratsastus, Äidinki
eli, Arkielämän taidot, hevosten hoito, viikonloppuohj
elmat, Projektityö, Tunnetaidot, Vapaa-ajan tilat, hy
vä ruoka, kaverien seura, sisupartio, erilaiset pelit,
Joulu ja kevätjuhla, opiskelijat ja ohjaajat,
tallihenkilökunta, hevoset & ponit Ansa ja Elsa tall
ikissat; erilaiset toimintapisteet, musiikin kuuntelu
Päivä paloa semalla tapahtuma; kirkossa käynti
Saa jutella hengellisistä asioista -
Keilailu Alajärvellä, reissu Tuurin kyläka
uppaan Keskiselle, makkarapaisto, tee
muuta
viikonloppu kurssit ja monta asiaa

SIIVOUS
PIIRTÄÄ
RUOKAHYVÄ
MAALAU
PÄIVÄKÄVI
MUSIIKKI
DISCO
ELOKUVA
TANSSI
SÄHLÄ

PAPURI kirjoittaa
2 TILITILITYÖ Ibad Lelpo
KÄSITYÖ NASTA LEHTI
Tietokone Kirja Paja

JUST NYT

LEHTIMÄEN OPISTO

- 1 ON KIVA PAIKKA
TUKEE UUSIA KAVEREITA
JA TUTTUJA
- 2 SAA OPIELLA UUSIA
RUOKA OHJEITA
- 3 SÄHLYN PELAMINEN ON
KIVA

UIMISTA
KÄSITÖISTÄ
KAVERIT
ASIOINTI
RETTKEILYÄ
KOTITALOUS
HYVÄ RUOKA
VAPAA AJAN
TOIMINTAA
IDÄD
RYHMÄ TYÖT
TIETOKONE

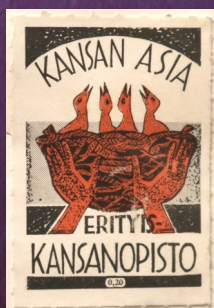
UINTI SAUNA
PIIRTÄÄ
MUSIIKKI TIETOKONE
OLEN SUOMALAINEN
LAURI TÄNKÄ -VAISETTURAKKA
HYVÄ MAALAU
RUOKA HYVÄ
KALOKUVA
KAKKI UUSIA KAVERIT
SÄHLY PELI HYVÄ

OPISTON LOGON KEHITYSKAARI

Professori Lennart Segerstråle (1892–a975) teki Erityiskansanopiston kannatusyhdistykselle v. 1967 julisteen ”Unohdetut nuoret” -keräykseen. Keräys toteutettiin 1.2.–31.12.1968 erityiskansanopiston perustamisen rahoittamiseksi. Segerstråle teki myös kirjeensulkijamerkin varojen keräystä varten.

Linnut olivat Segerstrålelle läheinen aihe. Logossa ideana oli turvallinen pesä, jossa on hyvä kasvaa ja kasvattaa siipiään, ja lähteä sitten lentämään, kun siivet kannattavat.

Vasemmalla julisteen pohjalta tehty 1. logo.

Oikealla kirjeensulkija-merkki.

Juliste ”Unohdetut nuoret” -keräykseen v. 1967

Julisteen pohjalta tehtyä opiston ensimmäistä logoa muokattiin 1970– ja –80 –luvuilla. Opiston silloinen tekstiilityön opettaja ja kirjapainon henkilökunta muokkasivat logoa painoasultaan selkeämmäksi.

Opistolle tunnusomaiset auttavat ja kannattelevat kädet ja vapautta symboloivat linnut löytyvät myös v. 2018 uudistetusta logostamme.

